

‘Praat eerst met mij!’

Amiraa, 28

Amiraa is zeven jaar getrouwd als ze besluit dat ze wil scheiden van haar man Hamza. Hij is agressief, vernederend en controlerend, en Amiraa staat alleen in de opvoeding van hun kinderen. Hamza werkt niet mee aan de scheiding en Amiraa wordt gedwongen in dit huwelijk te blijven.

‘Het begon allemaal zo mooi. Op mijn 18e ontmoette ik Hamza in Syrië, waar ik toen nog woonde. Hij woonde al meer dan tien jaar in Nederland met zijn ouders en was die zomer op vakantie in het Syrische dorp waar we beide zijn opgegroeid. Ik was direct onder de indruk van hem: hij was heel knap, zeven jaar ouder dan ik, en hij had in Nederland een eigen huis en een goede baan in de IT. En het beste was: hij vond mij ook leuk! Al snel was het officieel, want ook onze beide ouders stonden achter onze relatie.

Drie jaar later trouwden we, met een geweldig feest in Syrië. Na de bruiloft verhuisde ik naar Nederland, waar ik direct een inburgeringscursus volgde en op Nederlandse les ging. Die eerste jaren van ons huwelijk waren we heel gelukkig, maar dat veranderde toen ik op mijn 24e zwanger raakte van onze dochter Layla. Hamza was tijdens mijn zwangerschap snel geïrriteerd en werd boos om de kleinste dingen. Als we ruzie hadden schold hij me uit en kleinerde hij me. ‘Je wordt een slechte moeder’ zei hij dan bijvoorbeeld. Na de geboorte van Layla werd de situatie er niet bepaald beter op. Hamza was veel weg, waardoor ik er vaak alleen voor stond in de opvoeding.

Ik had in de periode regelmatig last van heftige hoofdpijn, waarvoor ik meerdere keren langsging bij de huisarts. Hamza ging dan mee en voerde het woord, omdat ik nog wat moeite had met de Nederlandse taal. Tijdens een van de afspraken kwam de receptioniste vragen of Hamza haar even wilde helpen met het tillen van wat zware dozen. Toen hij weg was, vroeg de huisarts aan mij of er misschien een achterliggende reden voor mijn hoofdpijn kon zijn. Ik vertelde haar dat ik veel stress ervoer omdat ik alleen voor onze dochter moest zorgen. Ze zei dat ze het fijn vond dat ik dit deelde en wilde graag een nieuwe afspraak met mij inplannen. Ik vond haar aanbod fijn, maar gaf aan dat ik het liever nog even aankeek. De huisarts antwoordde dat ik altijd mocht bellen voor een afspraak, en dat ik dan ook gerust een andere reden mocht opgeven, zodat Hamza geen argwaan zou krijgen over waarom ik weer naar de huisarts moest.

Toen Layla twee was, raakte ik zwanger van ons tweede kindje, Ayoub. Ergens had ik de hoop dat zijn komst de situatie thuis zou veranderen. Maar dat gebeurde niet. Hamza liet mij in mijn eentje voor beide kinderen zorgen. En ook de ruzies, het schelden en het kleineren stopten niet. Een scheiding spookte af en toe wel door mijn hoofd, maar ik was bang voor de reacties van mijn familie. Scheiden is in onze cultuur not done en ik was bang om ze teleur te stellen.

‘Hamza liet mij in mijn eentje voor beide kinderen zorgen. En ook de ruzies, het schelden en het kleineren stopten niet’

Ik woonde inmiddels vijf jaar in Nederland en vond dat het tijd was om een baantje te zoeken. Het leek me fijn om wat geld voor mezelf te kunnen verdienen. Ik vroeg Hamza of hij voor de kinderen wilde zorgen als ik moest werken. Maar dat was voor hem geen optie. Vrouwen hoorden niet te werken, vond hij, en mannen hoorden

zich niet bezig te houden met de opvoeding. Hij vond het wel goed als ik een nieuwe taalcursus Nederlands ging doen. Maar ook dan wilde hij niet op de kinderen passen. Het resul-

Portretten schadelijke praktijken

Vijf jongvolwassen slachtoffers delen hun verhaal. Naast hun verhalen vind je steeds praktische tips over hoe te handelen als je hier als professional mee te maken krijgt. Vermoed je schadelijke praktijken? Jij kunt het verschil maken! Ga het gesprek aan, durf te vragen en vergroot de kans op vroegtijdige signalering.

Tips

- Let op signalen (bijv. er komt altijd iemand mee naar de dokter en die persoon neemt veel het woord).
- Vind een moment om het vermoedelijk slachtoffer alleen te spreken. Wees creatief in het creëren van zo'n moment, om argwaan te voorkomen. In geval van taalbarrière, kan er gebruikgemaakt worden van bijvoorbeeld de tolktelefoon.
- Stel vragen en vraag door. Kijk verder dan het voorliggende probleem.
- Is het vermoedelijk slachtoffer nog niet toe aan een volgende stap? Bied aan dat de persoon altijd bij je terecht kan. Denk mee om de drempel te verlagen (bijv. een afspraak onder het mom van iets anders).

teerde erin dat ik de lessen vaak moest afzeggen. Ik vond dat vervelend, maar de docent vroeg me nooit waarom ik er niet was.

Op een gegeven moment raakte Hamza na een conflict met een leidinggevende zijn werk kwijt. We kwamen in de bijstand terecht en kregen een inkomensconsulent van de gemeente toegewezen. Hij stimuleerde me om een baan te zoeken. Daar werd Hamza erg boos over. Het waren sowieso geen fijne gesprekken. Op een gegeven moment sprak de inkomensconsulent me aan toen Hamza even naar het toilet was. Hij vroeg of er iets aan de hand was, want hij was geschrokken hoe Hamza tegen mij sprak tijdens de gesprekken en het was hem opgevallen dat ik heel gespannen was in het bijzijn van Hamza. Ik vertelde hem dat ik erg gestrest was omdat ik alleen voor onze kinderen moest zorgen. Ik vond het fijn dat hij er naartoe kwam, maar hij is er later niet meer op terug gekomen.

Ik was zwanger van onze derde toen hij me voor het eerst sloeg. De kinderen zagen het gebeuren. Dat moment was voor mij de druppel, ik besloot van hem te willen scheiden. Het huwelijk in Nederland ontbinden zou geen probleem zijn, maar in Syrië is dat een ander verhaal. Het was voor mij wel belangrijk om ons huwelijk ook in Syrië te ontbinden, want anders waren we in de ogen van onze families nog steeds getrouwd. Als je daar als vrouw een scheiding wilt aanvragen, moeten je man en de imam daarmee instemmen. Maar Hamza was het absoluut niet eens met mijn beslissing om te willen scheiden. Hij zag het als een schending van zijn eer. Iedere keer als ik erover begon werd hij kwaad en agressief. Hij dreigde dat ik de kinderen niet meer mocht zien als ik bij hem wegging en begon me te controleren. Hij wilde precies weten waar ik was, wat ik deed en met wie ik omging. Hij was bang dat

ik een nieuwe relatie zou beginnen of dat ik toch een scheiding zou weten te regelen. Ik mocht ook alleen nog een telefoon hebben zonder simkaart. De kinderen konden daar dan wel filmpjes op kijken, maar ik kon amper contact hebben met mijn familie en vrienden in Syrië. Ondertussen stond mijn schoonfamilie helemaal achter Hamza, en deden ook zij mee aan de dreigementen.

‘Hij was het absoluut niet eens met mijn beslissing om te willen scheiden. Hij zag het als een schending van zijn eer’

Na de geboorte van onze zoon Anas kregen we een kraamverzorgster in huis. De eerste dagen ging dat goed, maar daarna kon Hamza zijn woede niet meer inhouden. Om de kleinste dingen werd hij boos op me, ook waar de kraamverzorgster bij was. Zij vroeg me op een gegeven moment waarom dat was. Eerst zei ik dat Hamza erg gestrest was omdat hij werkloos was, maar toen ze doorvroeg, besloot ik eerlijk tegen haar te zijn. Ik was blij dat ik haar in vertrouwen kon nemen en deelde met haar dat ik eigenlijk van hem wilde scheiden, maar dat hij daar niet aan mee wilde werken. Ik vertelde ook hoe hij me controleerde en dat hij vaak agressief was. De kraamverzorgster stelde voor om Veilig Thuis in te schakelen. Dat vond ik een goed idee, maar ik wilde niet dat Hamza dat te weten zou komen. Toen dacht ik aan het aanbod van mijn huisarts.

Vanaf dat moment kwam alles in een stroomversnelling. Samen met de kraamverzorgster belden we de huisarts, en regelden we dat ik de volgende dag een afspraak kon maken onder het mom van mijn zwangerschappen. Hamza ging natuurlijk met me mee, maar met een smoesje zorgden we ervoor dat hij in de wachtkamer moest blijven wachten. In de spreekkamer wachtte er al iemand van Veilig Thuis op me. Samen maakten we een plan, wat we diezelfde middag nog uitvoerden. Met de jongste twee kinderen ging ik Layla van school halen. Vanuit daar gingen we niet terug naar huis, maar naar een opvanglocatie van Veilig Thuis.

Inmiddels woon ik samen met de kinderen bij mijn goede vriendin Nisa, die ik ooit bij mijn inburgeringscursus ontmoette. Het was fijn dat ik bij haar terecht kon, want ik wilde liever niet in een opvang wonen. Naar mijn familie in Syrië durfde ik niet terug en mijn schoonfamilie steunde mij niet. Ik was wel aangemeld bij een veilige opvanglocatie, maar bij de intake besloten ze dat zij mij ook konden helpen als ik bij mijn vriendin zou wonen. Samen met hen voer ik nu gesprekken met Hamza, zodat we alles rondom de scheiding en de kinderen goed kunnen regelen.

Tips

- Let op signalen (bijv. iemand komt regelmatig niet naar de les).
- Spreek de persoon wat vaker aan, stel vragen en vraag door.

Tips

- Let op signalen (gestresst, schrikachtig, gespannen).
- Zoek een moment waarop je de persoon alleen kan spreken.
- Benoem wat je ziet en vraag hier op door. Dit mag best direct.
- Benader (anoniem) Veilig Thuis om advies te vragen.
- Volg de stappen van de Meldcode huiselijk geweld of de Meldcode eerge relateerd geweld.

Tips

- Let op signalen (bijv. agressie en/of boosheid door partner, iemand oogt niet blij en gelukkig).
- Zorg voor een moment alleen met het vermoedelijk slachtoffer.
- Ga het gesprek aan. Benoem wat je ziet en vraag daar op door.
- Als de persoon niets loslaat: blij oplettend en stel later nog eens wat vragen.

Tip

- Betrek het vermoedelijk slachtoffer altijd in de stappen en keuzes. Luister naar zijn/haar wensen.